

НАУЧНА ИЗЯВА В ПАМЕТ НА ИЗТЪКНАТ УЧЕН

По инициатива на Катедрата по старобългарски език и общо езикознание, подкрепена и от Катедрата по съвременен български език, на 21 ноември 1996 г. във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ бе проведена национална научна конференция в памет на академик Беньо Цонев. Седемдесетгодишнината от неговата кончина пожелаха да отбележат с доклади тридесет и седем труженици на науката от Велико Търново, София, Пловдив и Шумен, сред които и двама член-кореспонденти на БАН — проф. Дора Мирчева и проф. Тодор Бояджиев. Отсъствието на някои от заявите участие не се отрази върху научното равнище на конференцията, тъй като разнообразието на застъпената проблематика бе голямо и приносите на този многозаслужил изследвач на българския език бяха осветлени всестранно.

Конференцията бе открита от проф. Ангел Давидов, председател на организационния комитет. След приветствията започна нейната делова работа. В пленарното заседание бяха включени шест доклада: Научното дело на проф. Беньо Цонев (Р. Р у с н о в), Диалектните класификации на Беньо Цонев (Т. Б о я д ж и е в), Беньо Цонев и въпросът за реформата на патриарх Евтимий (К. К а б а к ч и е в), Професор Беньо Цонев и проблемите на българската стилистика (Хр. С т а н е в а), Беньо Цонев и трансилванските българи (Т. Б а л к а н с к и) и Правописните възгледи на Беньо Цонев и проблемите на съвременния български правопис (С т а н ъ Г е о р г и е в). В проведената веднага след заседанието дискусия участваха Т. Бояджиев, Станьо Георгиев, Тодор Балкански и др.

След обяд работата на конференцията продължи по секции.

В секция „История на българския език“, председателствувана от Ив. Харалампиев, бяха изслушани шест доклада: Още за съчетанията на ИМАМ и минало страдателно причастие (И в. Х а р а л а м п и е в), За понятието „изконна старобългарска лексика“ (А. Д а в и д о в), Синонимни варианти в текстове на МОЛИТВИ ЗА ВСЯКА ПОТРЕБА (Хр. Т о н ч е в а), Данните от съпоставителното езикознание за езиковата история и за езиковата прогностика (Ц. И в а н о в а) и Молитва на НЕЖИТ (К. П о п к о н с т а н т и н о в). В дискусията активно се включиха всички участници.

В секция „Съвременен български език и диалектология“ докладите бяха девет. Два от тях — Р. Русинов (Беньо Цонев за благозвучието на езика и речта българска) и на председателстващия заседанието В. Вътгов („Езикови проуки и докази“ на Беньо Цонев за „благозвучие на българската реч“) взаимно се допълваха, представяйки възгледите на учения и приложението им в личните му изяви. Пряко отношение към същата проблематика имаше и споменатият вече пленарен доклад на доц. Хр. Станева, в който на преден план беше изнесен стилистичният аспект. По такъв начин, съвсем непреднамерено, тримата автори се оказаха „съавтори“ на задълбочена „студия“ върху винаги актуалния въпрос за красотата, правилността и чистотата на родната ни реч.

Останалите доклади разглеждаха синтактични, морфологични, диалектоложки, правописни и въпроси на художествения стил. М. Георгиева се спря на семантичната структура на сложното изречение, наскоро защитилият докторска дисертация Ст. Гърдев сподели нетрадиционно становище за границите и структурата на категорията определеност, а Р. Колева потърси връзката между членуването на съществителните имена и значението за място.

Кр. Колева от Шумен систематизира фактите, очертаващи приноса на Беньо Цонев за проучването на шуменския говор, а пловдивската представителка М. Куршумова изясни отношението на Йоаким Груев към правописния проект на Филологическата комисия (1893 г.).

Докладът на П. Радева беше върху разгърнатите сравнения в поемата „Кървава песен“ на П. П. Славейков.

М. Митев, учител по български език и литература, представи наблюденията си върху деепричастието върху материал от славянски и неславянски езици.

В оживената дискусия взеха участие Ст. Георгиев, Т. Бояджиев, Р. Русинов, Т. Балкански, Хр. Станева и П. Радева. Те изразиха своите съгласия или несъгласия с някои становища, поставиха и конкретни въпроси към отделните докладчици. Зародилата се в дискусията идея за национална конференция по проблемите на българския правопис във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ бе възприета по-късно и от участниците в секция „История на българския език“.

За добрата организация на конференцията в памет на акад. Беньо Цонев трябва да благодарим, освен на посочените катедри, и на ръководството на Великотърновския клон на Съюза на учените.

Материалите от конференцията ще бъдат публикувани в сборник.

Пенка Радева